

Dimarts 11 de juliol. 21 h. / Claustre de la Catedral

ENSEMBLE DIALOGHI

CRISTINA ESCLAPEZ, FORTEPIANO

JOSEP DOMÈNECH, OBOÈ

LORENZO COPPOLA, CLARINET

PIERRE-ANTOINE TREMBLAY, TROMPA NATURAL

JAVIER ZAFRA, FAGOT

PROGRAMA

MOZART i BEETHOVEN

Quintets per a vents i fortepiano

W. A. MOZART (1756-1791)

Quintet per a piano, oboè, clarinet, trompa i fagot en Mi b major, K. 452

- Largo - Allegro moderato
- Larghetto
- Rondo: Allegro

PAUSA

L.V. BEETHOVEN (1770-1827)

Quintet per a piano, oboè, clarinet, trompa i fagot en Mi b major, op. 16

- Grave - Allegro ma non troppo
- Andante cantabile
- Rondo: Allegro ma non troppo

20.30 h
*Guia musical
a càrrec de
Xavier Paset*

En una carta dirigida al seu pare, Mozart escriu el 10 d'abril de 1784: "He escrit dos grans concerts, després d'un quintet (...) que ha tingut una extraordinària rebuda. Considero el quintet com la millor obra que he escrit fins ara. Com m'agradaria que l'hagués pogut escoltar! Quina interpretació més bonica!". Els quintets de Mozart i Beethoven són vertaderes joies de la música de cambra, que ofereixen a l'oient una gran paleta d'emocions i experiències: diàleg operístic i improvisació, drama i humor... Una música plena de contrastos!

ENSEMBLE DIALOGHI

Dues cares de la mateixa moneda

Jaume Radigales, crític musical

Al llarg de la segona meitat del segle XVIII, la música de cambra va emprendre un camí sense possibilitat de tornar enrere pel que fa a les formes o a les varietats tímbriques. La modernitat s'havia imposat de manera definitiva i l'esclat del classicisme, amb Haydn, Mozart i Beethoven, seria l'esperó del gran i imminent segle romàntic.

Haydn, amb els seus quartets de corda, Mozart amb el quintet i Beethoven amb els tríos personifiquen les equivalències entre un músic i una forma, a la qual van donar impuls i personalitat pròpia.

El quintet en Mi bemoll major KV 452 és una peça escrita per Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) en un dels moments més esplendorosos de la seva vida: enllestit a finals d'hivern de 1784, coincideix amb la felicitat del músic en trobar-se a Viena acceptat per tothom i allunyat de la provinciana Salzburg. Aquest optimisme es tradueix al llarg i ample de l'obra, estructurada en tres moviments i per a una formació que inclou oboè, clarinet, trompa, fagot i el piano, en una opció original i que Beethoven homenatjaria en una peça amb idèntica formació i escrita dotze anys més tard: l'opus 16, també en mi bemoll major.

La tonalitat de base del “Largo” (que precedeix l’ “Allegro moderato”) és la mateixa de l’obertura de *La flauta màgica*, un Mi bemoll major que es considera símbol de la iniciació a la francmaçoneria. De fet, Mozart hi ingressaria a finals d’aquell mateix any, però ja tenia lligams amb la societat secreta. Especular sobre si les intencions del quintet estaven vinculades a les lògies potser és excessiu. Però, més enllà de tot plegat, el quintet traspuja una transparència, una calidesa i un sentiment de beatitud que confirmen la pau interior i l’esperit de concòrdia del músic, que recentment havia fet 28 anys.

La relació de Ludwig van Beethoven (1770-1827) amb Mozart va ser únicament i pràcticament d’admiració del primer cap al segon: el 1787, i quan el músic de Bonn tenia 17 anys, sembla que va tocar el piano davant el seu admirat Mozart, de qui hauria volgut ser deixeble. La llegenda diu que l’autor de *Don Giovanni* va lloar els dots interpretatius del jove alemany, tot i —sembla— no haver-hi prestat més atenció. Sigui com sigui, Beethoven va haver de tornar a Bonn per la malaltia de la seva mare —que moriria al cap de poc temps— i mai més no va tenir contacte amb Mozart de qui, no obstant això, va escriure —a banda de lloances— algunes variacions sobre obres seves.

El quintet op. 16 de Beethoven és, com dèiem, una mena de rèplica al de Mozart, amb el mateix esperit i amb la mateixa forma —fins i tot estructural—, tot i que el subjectivisme fa acte de presència d’una manera més evident. Per exemple, en els continus canvis tonals del primer moviment, amb més ombres que no pas llums, i com a signe que alguna cosa estava canviant en la música i que Beethoven seria la criatura prometeica que garantís aquella inflexió.

ENSEMBLE DIALOGHI

L'Ensemble Dialoghi té l'habilitat d'oferir un innovador punt de vista de la música, pel que fa als períodes clàssic i romàntic. La formació destaca pel seu alt nivell artístic i per la traça que demostra per arribar a connectar amb l'audiència. Els seus integrants toquen instruments històrics i comparteixen

amb el públic els diferents codis del llenguatge musical amb la finalitat d'ajudar a descobrir l'ampli ventall d'emocions de les obres interpretades. El primer disc de l'Ensemble Dialoghi, integrat pels quintets per a vent i piano de Mozart i Beethoven, acaba de veure la llum aquest mateix 2017.

Josep Domènech

Josep Domènech col·labora regularment amb Les Talens Lyriques (Christophe Rousset), el Bach Collegium Japan (Masaaki Suzuki), Il Giardino Armonico (Giovanni Antonini), l'Orchestre Révolutionnaire et Romantique (Sir John Eliot Gardiner) i el Concert des Nations (Jordi Savall). És professor d'oboè barroc al Conservatori d'Amsterdam.

Lorenzo Coppola

Lorenzo Coppola toca habitualment amb formacions com la Freiburger Barockorchester, les Arts Florissants i la Petite Bande. Ha enregistrat algunes de les principals obres mestres del repertori per a clarinet, com el *Concert* de Mozart, amb la Freiburger Barockorchester, el *Quintet* de Mozart amb el Quatuor Kuijken, les *Serenates* de Mozart amb l'Ensemble Zefiro, i també les *Sonates* de Brahms amb Andreas Staier.

Javier Zafra

Javier Zafra és membre de la Freiburger Barockorchester i professor de fagot a la Hochschule für Musik Freiburg. És també membre fundador de l'Orquestra Le Cercle de l'Harmonie (Jérémie Rorer). Ha interpretat el *Concert* de Mozart en nombroses ocasions, i destaquen les seves actuacions en el Wigmore Hall de Londres o el Lincoln Center de Nova York, on les seves interpretacions van ser lloades per la crítica especialitzada i pel New York Times.

Pierre-Antoine Tremblay

Pierre-Antoine Tremblay, músic canadenc que actua regularment amb importants formacions d'instruments històrics com la Freiburger Barockorchester (Alemanya), Europa Galante (Itàlia), la Orchestre des Champs-Élysées (França), Arion Orchestre Baroque (Canadà), l'Orquesta del Segle XVIII (Països Baixos) i B'Rock (Bèlgica).

Cristina Esclapez

Cristina Esclapez és professora de l'Escola Superior de Música de Catalunya i del Conservatori Superior de Música del Liceu. Actua generalment en formacions de cambra al costat d'artistes de prestigi com ara Vicens Prats, Jaime Martín, Julia Gállego, Benoît Fromanger, Philippe Bernold, Branimir Slokar, Michel Becquet, Lorenzo Coppola, etc.

... l'Ensemble Dialoghi és una formació recent?

El grup es va crear el setembre del 2014, per iniciativa del trompista Pierre-Antoine Tremblay. Des d'aleshores han ofert una quinzena d'actuacions en diversos països. Els pròxims compromisos els portaran a fer concerts per Bèlgica, Itàlia, Anglaterra i Noruega. També tenen previstes gires de concerts al Canadà i al Japó. La primavera de l'any que ve volen treure al mercat el seu primer disc, amb el repertori del concert d'avui, que editaran amb el segell Harmonia Mundi.

... al darrere del nom Dialoghi hi trobem la filosofia i la raó de ser del grup?

Diu Lorenzo Coppola, el clarinetista del conjunt: "Ens hem adonat que ni els músics ni el públic entenen bé el contingut emocional d'una peça. En aquest sentit, treballem per desenvolupar les eines expressives i els codis que feien servir els compositors per comunicar les emocions. Per això, durant el concert compartim amb el públic aquestes eines, fem comentaris, toquem fragments i enfoquem conceptes. Fem una mica la "traducció", gràcies també als nostres instruments històrics, que fan una mica de "traductors naturals".

... és un conjunt variable?

En el concert d'avui sentirem l'Ensemble Dialoghi en format de quintet, però el podem trobar com a trio de trompa, clarinet i piano —o també de fagot, cla-

rinet i piano—. També podem sentir-los en formació de duet, ja sigui de clarinet i piano, d'oboè i piano, de fagot i piano o de trompa i piano. Tot gira a l'entorn de Cristina Esclapez, la pianista, que és el motor artístic del grup.

... de quintets n'hi ha de molts tipus?

És el cas del quintet de corda, un quartet de corda al qual se li afegeix una viola, un violoncel o un contrabaix, segons la peça. També hi ha el quintet amb piano, és a dir, quartet de corda i piano. Del mateix estil trobaríem el quintet amb oboè i el quintet amb trompa. Sense oblidar els quintets de vent (flauta, oboè, clarinet, trompa i fagot) o els de metall (2 trompetes, trombó, trompa i tuba).

... 6 de les 10 obres més interpretades l'any passat van ser de Beethoven?

Ho diu el portal d'internet Bachtrack, a partir del recull d'un total de 32.459 actuacions d'arreu del món. Segons aquest rànquing, l'obra més interpretada del 2016 va ser la *Cinquena Simfonia* de Beethoven. També apareixen altres simfonies seves, com la *Setena* (2), la *Tercera* (4) o la *Sisena* (5). El *Concert de violí* ocupa el sisè lloc, i el *Concert de piano* núm. 5, el vuitè. No surt cap obra de Mozart, però en canvi, el compositor de Salzburg encapçala la llista d'òperes més representades del 2016 amb *La flauta màgica* i *Les noces de Figaro*.

WEB DE L'ENSEMBLE
DIALOGHI
**ensembledialoghi.
com**

Facebook
**www.facebook.com/
ensembledialoghi/**

Canal de Youtube
bit.ly/2rPDI6U

L'Ensemble Dialoghi
interpreta un moviment
del Quintet de Mozart
**youtu.be/
juesNiA3X2s**

L'Ensemble Dialoghi
interpreta un moviment
del Quintet de
Beethoven
**youtu.be/
vLNrvI8JKQg**

Entrevista a Lorenzo
Coppola (Catalunya
Música)
bit.ly/2t5fRUg

*La música clàssica. La
era de Haydn, Mozart y
Beethoven*
Philip G. Downs
Traducció: Cesla Alonso
684 pàgines
AKAL (2015)

*El estilo clásico: Haydn,
Mozart y Beethoven*
Charles Rosen
Traducció: Elena
Giménez i Bárbara
Zitman
616 pàgines
ALIANZA EDITORIAL
(2015)

Estadístiques musicals
del 2016 (bachtrack.
com)
**bachtrack.com/
es_ES/25/1083/106/
open**

Propers concerts

Dijous **13 de juliol**. 21 h. Museu d'Art

Preu: 25 €

Divendres **14 de juliol**. 21 h. Museu d'Art

Preu: 25 € (Preu els dos concerts: 37 €)

ISABELLE FAUST VIOLÍ
ALEXANDER MELNIKOV PIANOFORTE

Diumenge **16 de juliol**. 20 h.

Claustre de la Catedral de Sant Pere Galligants

Preu: 12 €

FRANÇOIS LAZAREVITCH TRAVERSO

